

ବିକାଶ ବିକଳ - ସ୍ଥାୟୀ ବିକାଶ ପାଇଁ ବିଶ୍ୱର ପ୍ରଥମ ସାମାଜିକ ଉଦ୍ୟୋଗ

1983 ମସିହାରେ, ଅଶୋକ ଖୋସଲା - ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନୀ, ହାର୍ଭାର୍ଡ-ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ, ପୂର୍ବତନ UNEP ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ - ନୂଆଦିଲ୍ଲୀରେ ତେଜସ୍ୱୀ ବିକଳସମୂହ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ ଯାହା ସେହି ସମୟରେ ମ radical ଲିକ ଥିଲା ଏବଂ ଆଜି ମଧ୍ୟ ଅଭ୍ୟାସ କରାଯାଇ ନାହିଁ: ନିରନ୍ତର ବିକାଶ କେବଳ ନୀତି ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନୁହେଁ ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ଆବଶ୍ୟକ କ...

JABASU KNOWLEDGE COMMONS · JABASU.ORG

B org-spotlight Environment

Published: May 2026 · Last reviewed: May 2026

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଥିଲା ଯଦି କ୍ଷୁଦ୍ର କୃଷକ ପାଇଁ ରାସାୟନିକ କୃଷି ଅପେକ୍ଷା ସ୍ଥାୟୀ କୃଷି ମହଙ୍ଗା ହୁଏ, ତେବେ କୃଷକ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଯଦି ସ୍ଥାୟୀ ନିର୍ମାଣ ସାମଗ୍ରୀର ସିମେଣ୍ଟ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୁଏ, ନିର୍ମାଣକାରୀମାନେ ସିମେଣ୍ଟ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ଉତ୍ସାହ, ସଚେତନତା ଅଭିଯାନ ଏବଂ ଦାତା-ଅନୁଦାନ ପ୍ରାପ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏହାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରିବ ନାହିଁ। ସ୍ଥାୟୀ ବିକଳଗୁଡ଼ିକ ଶସ୍ତା, ଅଧିକ ସୁଗମ, ଏବଂ ଅଧିକ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ପସନ୍ଦ ହୋଇଗଲେ ଏହା କ'ଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରେ - କାରଣ ବିକାଶ, ପରୀକ୍ଷଣ, ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ମାପରେ ବିତରଣ କରିବାର କଠିନ ପରିଶ୍ରମ କରିପାରିବେ।

ଏହା ହେଉଛି ବିକାଶ ବିକଳଗୁଡ଼ିକ ବାଇଶି ବର୍ଷ କରିବା ପାଇଁ ଅତିବାହିତ କରିଛି। ଏହାକୁ ସ୍ଥାୟୀ ବିକାଶ ପାଇଁ ସମର୍ଥନ ବିଶ୍ୱର ପ୍ରଥମ ସାମାଜିକ ଉଦ୍ୟୋଗ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି। ବର୍ଣ୍ଣନା ସଠିକ୍ ଅଟେ।

ସେମାନେ କିଏ

ବିକାଶ ବିକଳ (DA) ହେଉଛି ଏକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂଗଠନ ଯାହାକି ନୂଆଦିଲ୍ଲୀରେ 1983 ମସିହାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା। ସେମାନଙ୍କର ଆଦେଶ: ବାସସ୍ଥାନ, ଜଳ, ଶକ୍ତି ଏବଂ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପୁନିଚାଳନା ପାଇଁ ସବୁଜ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା ମାଧ୍ୟମରେ ସାମାଜିକ ସମାନତା, ପରିବେଶ ସୁଦୃଢ଼ ଏବଂ ଅର୍ଥନୀତିକ ଭାବରେ ବିକାଶମୂଳକ ଫଳାଫଳ ପ୍ରଦାନ କରିବା। ସେମାନଙ୍କର କ୍ଷେତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବାହୁ ହେଉଛି TARA (ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ଏବଂ ଆକ୍ସନ୍ ଫର୍ ଗ୍ରାମୀଣ ଆଡଭାନ୍ସମେଣ୍ଟ), 1985 ରେ DA ଗୁପ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସାମାଜିକ ଉଦ୍ୟୋଗ ଭାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ।

DA ଗୁପ୍ତ ର 2024-25 ବାର୍ଷିକ ରିପୋର୍ଟ ତତ୍ତ୍ୱାବଳୀ: 22,400 ଉଦ୍ୟୋଗ ସମର୍ଥନ, 95,177 ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ 38,232 ନିୟୁତ ସୃଷ୍ଟି। ଆର୍ଥିକ ଅନଳକ: INR 1.84 ମିଲିୟନ। ପ୍ରତିଦିନ ଏଣ୍ଟରପ୍ରାଇଜ୍ ସୃଷ୍ଟି: FY 2024-25 ରେ 77, FY 2023-24 ରେ 42 ରୁ ବୃଦ୍ଧି। ଏଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ ଆଉଟପୁଟ୍ ନୁହେଁ। ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ସ୍ଥାୟୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ଏକ ଇକୋସିଷ୍ଟମ୍ ଗଠନ କରି ଉତ୍ପାଦିତ ବଜାର ଫଳାଫଳ।

TARA: ଜୀବିକା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା

TARA ର ସର୍ବାଧିକ ତତ୍ତ୍ୱାବଳୀ ହୋଇଥିବା ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ହେଉଛି ସଂକୋଚିତ ପୃଥିବୀ ଲୁକ୍ ପ୍ରେସ୍ - ଏକ ମେସିନ୍ ଯାହା ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ ସ୍ଥାନୀୟ ଉପଲବ୍ଧ ମାଟିରୁ ନିର୍ମାଣ ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ କରିଥାଏ, ପୋଡ଼ିଯାଇଥିବା ଇଟା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ହ୍ରାସ କରିଥାଏ (ଯାହା ମହଙ୍ଗା fuel ପୂର୍ଣ୍ଣ ଇନ୍ଧନ ଆବଶ୍ୟକ କରେ) ଏବଂ ସିମେଣ୍ଟ (ଯାହା ମହଙ୍ଗା ଏବଂ ଶକ୍ତି ଆବଶ୍ୟକ)। ଏହି ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ଭାରତ ତଥା ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ନିୟୋଜିତ ହୋଇଛି, ଯାହା ଅପରେଟରମାନଙ୍କ ପାଇଁ କ୍ଷୁଦ୍ର ଉଦ୍ୟୋଗ ଜୀବିକା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବାବେଳେ ନିର୍ମାଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ପରିବେଶ ପ୍ରଭାବକୁ ଏକାସାଙ୍ଗରେ ହ୍ରାସ କରିଥାଏ।

TARA ର ମଡେଲ୍ ଏକ "ସକ୍ଷମକାରୀ" ଏବଂ "ଏଗ୍ରିଗେଟର୍" ଭାବରେ: ଏହା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ଗରିବ ଏବଂ ବର୍ଗର ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ପାଇଁ ଜୀବିକା ସହାୟତା ପ୍ରଣାଳୀ, ତାଲିମ ଏବଂ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ନିର୍ମାଣ କରେ; ବଣ୍ଟୁଳ ସେବା ପ୍ୟାକେଜଗୁଡ଼ିକୁ ସମର୍ଥନ କରେ; ସ୍ଥାନୀୟ ଉତ୍ପାଦକ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ବଜାର ସହିତ ସଂଯୋଗ କରେ; ଏବଂ ମାଇକ୍ରୋ ଏବଂ କ୍ଷୁଦ୍ର ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ଫଳାଫଳକୁ ଏକତ୍ର କରେ। ଏହି ମଧ୍ୟସ୍ଥି କାର୍ଯ୍ୟ - ଗରିବ ଉତ୍ପାଦକ ଏବଂ ବଜାର ମଧ୍ୟରେ, ସ୍ଥାୟୀ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତ ନିର୍ମାଣ ମଧ୍ୟରେ - ଏହା ହେଉଛି କାର୍ଯ୍ୟ ଯାହା ସରକାରୀ କିମ୍ବା ଶୁଦ୍ଧ ବଜାର ଅଭିନେତାମାନେ ସାଧାରଣତଃ ଦୋ କରନ୍ତି ନାହିଁ।

ହସ୍ତତନ୍ତ କାଗଜ ଏଣ୍ଟରପ୍ରାଇଜ୍

ଜାନସିରେ DA ର ହସ୍ତତନ୍ତ କାଗଜ ଯୁନିଟ୍ - ସ୍ଥାୟୀ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଅର୍ଥନ opportunity ଡିକ ସୁଯୋଗରେ ପରିଣତ କରିବା - 2024-25 ବାର୍ଷିକ ରିପୋର୍ଟରେ ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟାପକ ଆଭିମୁଖ୍ୟର ଏକ ଉଦାହରଣ ଭାବରେ ଦସ୍ତାବିଜ୍ ହୋଇଛି: ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତି ଏବଂ ବିକଳ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଏଣ୍ଟରପ୍ରାଇଜ୍ ଉତ୍ପାଦରେ ପରିଣତ କରିବା ଯାହା ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ସମ୍ମାନଜନକ ଜୀବିକା ସୃଷ୍ଟି କରେ। ଜାନସିର ମହିଳା କାରିଗରମାନେ ହସ୍ତତନ୍ତ କାଗଜ ଉତ୍ପାଦନ କରୁଛନ୍ତି ଯାହାକି DA ର ଏକୀକରଣ ଏବଂ ବଜାର ଲିଙ୍କେଜ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରିମିୟମ୍ ବଜାରରେ ପହଞ୍ଚେ।

ହିମାଳୟ ନୀତି କାର୍ଯ୍ୟ

ହିମାଳୟ ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ସ୍ଥାୟୀ ଭବିଷ୍ୟତ ଉପରେ କ୍ଲବ୍ ଅଫ୍ ରୋମ୍-ଇଣ୍ଡିଆ ସହିତ DA ର ସହଯୋଗ - ବନବିଭାଗ, ଜଳ, ଚାଷ, ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଏବଂ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ - ନୀତି ସୀମାରେ ସେମାନଙ୍କର ଯୋଗଦାନକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରେ। ହିମାଳୟର ବିଚାର ବିମର୍ଶରେ ଏକ ପଥ ଉପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଏକକାଳୀନ ପରିବେଶ ଦୁର୍ବଳତା ଏବଂ ମାନବ କଲ୍ୟାଣକୁ ସମାଧାନ କରିଥାଏ - ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ପାର୍ବତ୍ୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଇକୋସିଷ୍ଟମର ପ୍ରାଥମିକ ଷ୍ଟିଞ୍ଚାର୍ଡ ଯାହା ଜଳବାୟୁ ନୀତି ରକ୍ଷା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରେ।

ଓଡ଼ିଶା ଏନଜିଓଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ: DA ର ସବୁଜ ନିର୍ମାଣ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା (ସଙ୍କୋଚିତ ପୃଥ୍ବୀ ଲୁକ୍, ସ୍ଥିର କାଦୁଅ ନିର୍ମାଣ) ଓଡ଼ିଶାର ଜଙ୍ଗଲ ଜିଲ୍ଲାର ଆଦିବାସୀ ଗୃହ ସହିତ ସିଧାସଳଖ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ, ଯେଉଁଠାରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଉପଲବ୍ଧ ସାମଗ୍ରୀ ଉନ୍ନତ ଗୃହ ପାଇଁ ଆଧାର ହୋଇପାରେ ଯାହା ସମ୍ପ୍ରଦାୟମାନେ ନିଜେ ନିର୍ମାଣ କରିପାରିବେ ଏବଂ ନିର୍ମାଣ କରିପାରିବେ। ସେମାନଙ୍କର ଜଳ ଏବଂ ପରିମଳ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା - ସବୁଠାରୁ ମୌଳିକ ଲିକ୍ ଅବସ୍ଥା ପାଇଁ ଡିଜାଇନ୍ ହୋଇଛି - ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରାମୀଣ ଲୁକ୍‌ଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଯେଉଁଠାରେ JJM ସ୍କିମ୍ କଭରେଜ୍ କାଗଜରେ ବିଦ୍ୟମାନ ଅଛି କିନ୍ତୁ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ଜଳ ବିତରଣ ତାହା ନୁହେଁ।

ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

DA ର ସ୍କିଲ୍ ଟୁ ଲାଇଭଲିହୁଡ୍ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ ସ୍କଲ୍ ଡ୍ରପ୍ ଆଉଟ୍, ବେକାର ମହିଳା ଏବଂ ଯୁବକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସମ୍ମାନଜନକ ଜୀବିକା ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରେ। ଏହା ବଜାର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବା technical କ୍ଷମିତ ଏବଂ ନରମ କା skills ଶଳ ପ୍ରଦାନ କରେ, ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାନିତ-ସଂଯୁକ୍ତ ଧନ୍ଦାମୂଳକ ତାଲିମ ମାଧ୍ୟମରେ ନିରନ୍ତର ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରେ। ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଟି ବଞ୍ଚିତ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଏବଂ ନିୟୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯୁବ ଚାକିରୀ ଖୋଜୁଥିବା ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସେତୁ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ - କେବଳ ନିୟୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ସୁବିଧା ଅପେକ୍ଷା ଯୁବକ ଏବଂ ମହିଳାଙ୍କ ଆକାଂକ୍ଷା ଉପରେ ମୋଟ ଖାଇବା ସହିତ।

ଆଦିବାସୀ ଯୁବ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଓଡ଼ିଶା ଏନଜିଓଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ: DA ର ମଡେଲ୍ - ସ୍ଥାୟୀ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା ଦକ୍ଷତା + ଉଦ୍ୟୋଗ ସୃଷ୍ଟି + ବଜାର ସଂଯୋଗ - ମାନକ DDU-GKY ଅନୁପାଳନ-କେନ୍ଦ୍ରିତ ତାଲିମ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ବିସ୍ତୃତ। ଏହା କେବଳ ପ୍ରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ନୁହେଁ ବରଂ ଉଦ୍ୟୋଗୀ ଉତ୍ପାଦନ କରେ।

ଯୋଗାଯୋଗ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପଠନା

ଝେବସାଇଟ୍:deval.t.org**TARA:**tara.in**ଯୋଗାଯୋଗ:**ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ ମୁଖ୍ୟାଳୟ

ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରମାଣ:

- DA 2024-25 ବାର୍ଷିକ ରିପୋର୍ଟ: deval.t.org - 22,400 ଉଦ୍ୟୋଗ, 95,177 ଜୀବିକା, 38,232 ଚାକିରି
- ସବୁଜ ଫାଇନାନ୍ସ ପ୍ଲାନିଂ: DA "ନିରନ୍ତର ବିକାଶ ପାଇଁ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ବିଶ୍ୱ world's ର ପ୍ରଥମ ସାମାଜିକ ଉଦ୍ୟୋଗ" ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି।
- TARA ଝେବସାଇଟ୍: tara.in - ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ସମାଧାନ, ଉଦ୍ୟୋଗ ବିକାଶ, ଗ୍ରାମୀଣ ଜୀବିକା।
- TARA / Devex ପ୍ରୋଫାଇଲ୍: ଗ୍ରାମୀଣ ଉତ୍ପାଦକ ଗୋଷ୍ଠୀ ପାଇଁ ସକ୍ଷମକାରୀ ଏବଂ ଏଗ୍ରିଗେଟର୍ ଭାବରେ TARA ର ଭୂମିକା।

-
- JaBaSu ଜ୍ଞାନ କମନ୍ସ knowledge@jabasu.org · jabasu.org/knowledge*